

Kabdebó Tamás

In memoriam Sobor Antal

Szülőföldjén Tóninak nevezték, az egyetemen, ahol 1952-ben találkoztunk, Antinak. Úgy hozta a szerencse, hogy egy szemináriumi csoportba kerültünk, három éven keresztül minden tanítási napon láttuk egymást. Nagyon tehetséges fiú volt, ezt megszólalásából, dolgozataiból rögtön észrevettem – de hiányzott belőle a törtetés. Így hát jó tanuló volt, de nem csoportelső, politikai szerepet nem vállalt, megszólalásából lehetett érezni hova húz a szíve: egy nemlétező nemzeti állam felé.

Kitűnő humora volt, de az élceiből hiányzott az él – azokhoz húzott, akikről úgy vélte, hasonlóan éreznek, mint ő. Ilyen volt Galló Béla, aki eltűnt 56 homályában, ilyen volt Sík Csaba, akiből kiadói szerkesztő lett és Anti novellásköteteit, regényeit gondozta. Aztán ő is a másvilágra költözött. És tán ilyen voltam én is.

1954-ben Sík Csaba kezdeményezésére megalapítottuk a *Sanda Hantát* – egyetlenegy példányban jelent meg, ezt az évfolyam körbeadta. Ennek a humoros újságnak legjobb darabját Sobor Anti írta *Alkarinti* álnéven. Ezekben a kemény években mások csak a faliújságig jutottak el és a mi *Hantánkat* keményen megbírálta nyilvánosan egy pártember. Anti úgy vélte, sunyítanunk kell ezután.

A forradalom napjaiban összefutottam egy takaros fehércseléddel, aki nagy szeretettel beszélt Antiról. „Bájos ember”, mondta. Anti akkor mint végzős éppen katona volt, de a két előző nyáron ugyancsak: átvészelte Böhönyét és átélte a debreceni Nagyerdő tábort – velem együtt. Tőle származnak ezek a kitételek, melyeket a törzsőrmesternek tulajdonított: „Bajtársak, én nem vagyok sovinizmus, de amit mondok, az rizikó.”, „Lószar, pipafüst, kússzon katona!”, „Suhintsa meg azt a kézigránátot, mint egy radiátor!”.

A szerencse ismét úgy hozta, hogy a hetvenes években újból találkozhattunk: először Székesfehérvárott. A negyedévszázad semmit nem változtatott rajta, hacsak azt nem, hogy szemes írásai mellett megsaporodtak a festményei. Ezek kivétek nélkül ugyanazt a lírai patinát viselik, mint írásai. Hármat szereztem meg belőlük, mindhárom vízzel keresztelt. A két Balaton mellé természetesen a Duna-festménye a kedvencem, melyből a *Danubius*-könyv fedele lett. A készületek együtt töltött napjaink a legkedvesebb emlékeim közé tartoznak. Milyen úriember volt Anti, asztalnál, zátonyon, kiránduláson. Ezeket, részint, viszontláttam naplóiban, melyek a műfaj gyöngyei.

Kapcsolatomat az *Árgussal*, majd a *Pannon Tükörrel* ő készítette elő, ő építgette. Bemutatóimon, írói estjeimen ő volt az artéria, a legjobb közvetítő, elvitte az üzeneteket a közönséghez, megértette különbségeim.

Amikor betegségéről értesültem, elvittem neki Beata Bishop könyvét a diétás gyógyulás lehetőségéről és elhoztam tőle Bőjte Csaba atya kötetét az élet és halál fordulatairól. Sobor Anti hívó ember volt, nagy tisztelője szentéletű ciszter tanáromnak, Sulyok Ignác Jánosnak. Őt látogattuk meg egyszer közösen a székesfehérvári püspöki palotában.

Most már, ha a felhőkre nézek, Anti hamiskás mosolyát látom. Az Úristen talán félretett számára egy telket, mely szakasztott mása Akarattyának, hol a házikóból festékes kézzel üdvözli a gyümölcsfák árnyékában hűsülő barátait, kik a gyepre kiterített festményeit bámulják.